

פרשת דברים

שבת חזון

ערב ט' באב תשפ"ה

1957 לחורבן בית שני

גיליון מס' 564

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול

מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

על אלה אני בוכה עיני עיני ירדה מים (איכה, א', ט"ז)
ירמיהו הנביא אינו יכול לעצור את דמעותיו הזורמות על השבר הנורא – חורבן בית המקדש.

ימים קשים, ימים של אבל, לא רק בשם ט' באב, אלא במהותם, מלבד בית ראשון, ובית שני, גירוש ספרד, וגרוש צרפת מלחמת העולם הראשונה, כולם החלו בתאריך ט' באב.

אך נידמה שירידת הדורות היא הגורמת לחוסר הבנתנו והשגתנו, על מה להצטער, ומה חסר לנו,

ובאבות דר' נתן (ד', ד') כל זמן שעבודת בית המקדש קיימת העולם מתברך על יושביו וגשמים יורדין בזמנם.

ובגמ' יומא (ל"ט) למה נקרא שמו (של בית המקדש) לבנון – שמלכין עוונותיהן של ישראל.

ובמסכת שמחות (פ"ו) מי שיש לו חולה בתוך ביתו, אומר לו השוכן בבית הזה (בית המקדש) ירחם עליו מיד, ומי שאבדה לו אבידה, אומר, השוכן בבית הזה יתן בלב מי שמצאה ויחזירנה לך מיד,

ועוד אמרו שם – שמתחילה בנה שלמה, שכל מי שיש לו צרה יבוא ויתפלל עליה.

ובגמ' סוטה מ"ח – משחרב בית המקדש ניטל טעם פירות כשהיה בית המקדש בתוכינו היינו מוקפים ברוב עונג ושמחה, ניסים ונפלאות נעשו לכל והיינו מונהגים מעל הטבע, וגישתנו להקב"ה היתה קרובה.

אך משחרב בית המקדש אף הקב"ה יושב ומצטער עם ישראל, שהרי מיום שחרב בית המקדש אין שחוק לפני הקב"ה (ע"ז, ג') וכתב החפץ חיים (מחנה ישראל פרק ב'):

ואל יאמר האדם, כיצד יתכן שיבוא משיח צדקינו בימינו הרי אין בו מעשים, וכבר חלפו דורות רבים של גדולים וצדיקים ולא נגאלנו, אין בזה כל סיבה ליאוש חלילה,

אלא אדרבה: הקב"ה מצרף לכל אחד את זכותו וזכות אבותיו ולכשיצטרף הכל ניגאל מיד.

ומוסיף החפץ חיים: כתבו בשם האר"י ז"ל, שבכל יום שאומר "כי לישועתך קוינו כל היום" יכוין שמצפה לישועה על כל צרה שנמצא בו, והוא מסוגל מאוד להצלה.

שבת שלום!

שעון קיץ:

שקיעת החמה - 19:40

נץ החמה - 5:55

10"ז ק"ש: מג"א - 8:36 הגר"א - 9:17

סוף זמן תפילה: הגר"א - 10:26

צאת שבת - 20:10

זמן ר"ת במוצ"ש - 21:04

סיום הצום - 19:55

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

הואיל משה באר את התורה (א', ה')

כתב מרן זיע"א: נאמר בקהלת (י"ב, ט'): ויותר שהיה קהלת חכם עוד לימד דעת את העם,

ופירש המהר"ם חאגיז על פי מה שאמרו (עירובין י"ג): גלוי וידוע לפני הקב"ה שבדורו של רבי מאיר בעל הנס אין כמוהו בחכמה, ולמה לא קבעו הלכה כמותו?

מפני שלא ירדו חכמים לסוף דעתו, שהוא אומר על טמא – טהור, ומראה לו פנים, ועל טהור – טמא ומראה לו פנים, ולפי זה יוצא שחכם גדול חרף ומפולפל מאוד, קשה שילמדו ממנו התלמידים, כי לרוב חריפותו לא יוכלו להבין עומק דבריו ולעמוד על סוף דעתו.

ואם כן גם שלמה המלך שנאמר בו: ויחכם מכל האדם, באופן טבעי לא היה יכול ללמד את העם, מתוך רוחב ליבו וגודל חכמתו.

לזה אמר: ויותר שהיה קהלת חכם – שבדרך הטבע זוהי סיבה שלא יוכלו ללמוד ממנו, מכל מקום נתחכם בדברו אל העם להוריד רמת פילפולו, עד שגם המון העם היו יכולים לעמוד על סוף דעתו, וזכה ללמד דעת את העם, על ידי שאיזן וחקר ותיקן משלים הרבה, ועל ידי כך נפקחו עיני העם לשמוע בלימודים ותורה יבקשו מפיהו.

(חזון עובדיה – ארבע תעניות, עמ' תס"ט)

הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם ואשימכם בראשיכם... ואקח אנשים חכמים וידעים (א', י"ג-ט"ו)

הקשה מרן זיע"א: לכאורה הפסוקים סותרים זה את זה, בתחילה אמר משה הבו לכם אנשים חכמים שאתם בני ישראל תזמינו ותכינו לכם אנשים חכמים, ואח"כ אמר ואקח אנשים חכמים, שבעצמו יקח.

ותירץ: בתחילה חשב משה שהעם יבחרו אנשים חכמים, אך לבסוף ראה כי לא יחכמו לבחור אנשי תורה וחכמה, אלא יבחרו את העשירים ובעלי מעמד ללא תורה ומעשים טובים, לכן החליט משה שהוא עצמו יבחר את החכמים אשר כל מעשיהם יהיו להגדיל תורה ולהאדירה.

(מאור ישראל דרושים עמ' רס"ז)

לא תגורו מפני איש (א', י"ז)

סיפר מרן זיע"א: כשכיהנתי כרב ראשי בתל אביב, נלחמתי הרבה עם הקצבים, שם במחלקת הכשרות היו רבנים אשכנזים ובראשם הרב רבינוביץ, והוא הזהיר אותי, ואמר: כבוד הרב, הקצבים בשכונת התקוה כועסים עליך מאוד, אל תלך לשכונת התקוה, הם עלולים לצאת מולך בסכינים!...

אבל אני כן הלכתי, הייתי הולך למסור שם שיעורים, עד שלאט לאט הכירו אותי... יום אחד הלכתי לבדוק את הכשרות שם, ואכן הם יצאו מולי עם סכינים, אלא שהפעם היו אלה סכיני שחיטה שהגישו לי לבדיקה! אמרו לי: בבקשה, תבדוק...

בדקתי את הסכינים, אך היו ביניהם אחדים שלא מצאו חן בעיני, והתחלתי לשכנע אותם כי מלאכת השחיטה אינה טובה עבורם, ומוטב שימצאו לעצמם עבודה אחרת. אמרתי להם: "אל תעבדו כשוחטים, תשמעו בקולי, תפסיקו לשחוט, תמצאו עבודה אחרת".

קיבלו אותי בכבוד גדול, חן וכבוד יתן ה', כל כוונתי היתה לשם שמים, להציל רבים מעוון שלא יכשלו חס ושלום.

(משוש תבל עמ' י"ד)

חידות מגדולי ישראל

חידות מלכת שבא לשלמה המלך

'החכמה מאין תמצא' זה מלכת שבא, ששמעה את חכמתו. אמרה אלך ואראה אם חכם הוא אם לאו. מניין ששמעה חכמתו? שנאמר "ומלכת שבא שומעת את שמע שלמה לשם ה' ותבא לנסותו בחידות" (**מלכים א' י', א'**) **"מהו בחידות?"** אמר רבי ירמיה בר שלום: אמרה לו: אתה הוא שלמה, ששמעתי עליך ועל מלכותך ועל חכמתך? **אמר לה:** הן. אמרה לו: חכם גדול אתה, אלא אם אני שואלת ממך דבר אחד, אתה משיב לי? **אמר לה:** 'כי ה' יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה'. (**משלי ב', ו'**) **(מדרש שוחר טוב על משלי א.א.)**

- א. **אמרה לו מה הן שבעה יוצאין, תשעה נכנסין, ושניים מוזגין ואחד שותה?**
ב. **אמרה לו מה הוא, אשה אומרת לבנה: אביך-אבי, זקניך-בעלי, ואת-ברי, ואנא-אחותך?**

תשובות:

- א. **אמר לה:** בוודאי! שבעה ימי נידה יוצאין, ותשעה ירחי לידה נכנסין שני דדיים מוזגים והוולד שותה.
ב. **אמר לה:** בוודאי! שתי בנותיו של לוט הן (כלומר נולד לאם בן מאביה) (עיי' יבמות צ"ז)

חידות האבן עזרא:

תשובות

- א. **כי תרצה לדעת שמי:**
קח **אמצע** שמי והוא ראש שמי
קח **ראש** שמי והוא אמצע שמי
קח **סוף** שמי וחלקהו לשניים ומצאת את שמי
ב. עשירית כף בראש השם
עשירית כף באחריתו
והשנית בחשבון כף, בחסרון כף ומחיצתו, יעקב
והאות השלישית כף, ותבא עד תכונתו.
ג. **ארבעה עמדו על הים, צר צאן ציר וצור**
צר הציק לצאן,
צאן צעק לציר
ציר חנן לצור,
צור צוה לציר, צא חלץ צאני מצר
ד. ארץ בלי אדמה
מלכיה ושריה הולכים בלי נשמה
אם המלך שממה לא תחיה כל נשמה שחמט

עלון השבוע מוקדש

לע"נ האשה החשובה אשת החסד בגופה ובממונה
מרת ג'ורג'ט בת חביבה ע"ה
נלב"ע כ"ח ניסן תשפ"ה
ת.נ.צ.ב.ה

* להצלחת מוסדות אוהלי אברהם ב"ב

בראשותו של הגאון **רבי משה חזקיה שליט"א**
מרא דאתרא קרית הרצוג

מעשה רב

סיפר רבי ניסים נפתלי שליט"א – מדרש בית נשיא – ראשון לציון בשנת תשס"א זכיתי להשתתף בשבת חתן לכדו של מרן זיע"א השבת היתה במלון לרום בירושלים בהשתתפות בני משפחתו של מרן זיע"א והנה לאחר קריאת התורה בשבת (כמובן בהשתתפותו של מרן) נתבקשתי ע"י אחד מהמתפללים לעלות **שליח צבור לתפילת מוסף**, ואכן ניגשתי לתיבה ע"מ להתחיל בתפילה ולפתע ניגש אלי אחד מבני המשפחה של מרן זיע"א, ומספר לי שמרן ביקש ממנו **שהוא יעלה להיות חזן**, כשמעתי כך מיד ירדתי מהתיבה ואמרתי לו בכבוד בכבוד תהיה אתה חזן.

לאחר התפילה ניגש אחד מבני המשפחה למרן ולחש לו: **כבוד הרב שפכו את דמו של נפתלי** – הורידו אותו מהתיבה. מרן זיע"א נבהל מאוד ומיד קרא לי, והתנצל ואמר שלא ידע שכבר ביקשו ממני לעלות לתיבה, **וכדי לשמח אותי** ביקש ממני שאשב לידו, וביקש שאספר לו על המוסדות שהקמתי, כמה מתפללים נמצאים, ומה הפעילות שלי במשך כל השנה – ותוך כדי השיחה מרן סוטר לי על הפנים מימין ומשמאל – כמובן ששמחתי על כך כמוצא שלל רב.

לאחר מכן שאל אותי מרן – **האם אתה מוחל לי?** ואני מרוב בהלה **לא עניתי כלום**, כולי רועד לשמוע את גדול הדור מבקש ממני מחילה

ואז פונה אלי שוב מרן ואמר לי **נפתלי תגייד אחרי מילה במילה – אני - מוחל - לך - מיד** עשיתי כך לאלתר, ואמרתי מילה במילה לאחר מכן הכריזו שתפילת מנחה של שבת בשעה 4:00 אחה"צ אני הגעתי כמה דקות לאחר השעה 4:00 ואני מבחין שכולם נמצאים בביהכ"ס כולל מרן בעצמו **ועדיין לא התחילו את התפילה**, מה שלא אופייני למרן להתעכב אפ"י בדקה אחת, ומיד כשמרן הבחין שנכנסתי הוא פנה אלי ואמר: **נפתלי בכבוד תעלה חזן** – וכל זה ע"מ לתת לי הרגשה נעימה ולשמח אותי.

סיפר רבי משה חזקיה שליט"א - מרא דאתרא קרית הרצוג

לפני מספר שנים אמי חלתה ונפלה למשכב והיתה רתוקה למיטה באחד הימים החלטתי לעלות לירושלים לבקש את ברכתו של מרן זיע"א כשהגעתי לחדרו של מרן אמרתי, **שאמא חולה ואבקש שכב' יברך אותה**,

מרן לא הגיב ופנה אליו ואמר: תוריד את הראש ואני יברך אותך. ואכן הורדתי את הראש וקיבלתי את ברכתו, אך מייד חזרתי על בקשתי ואמרתי, **כב' הרב אמא חולה ואבקש שכב' יברך אותה** ושוב מרן שם את ידו על ראשי ומברך אותי, שוב אני מרים את ראשי ומבקש ברכה לאמא החולה, ושוב מרן מניח את ידו ומברך אותי. אני הייתי בהלם ולא הבנתי מדוע מרן מתעלם מבקשתי וחשבתי לעצמי אולי למרן היתה כוונה מסוימת בכך. נישקתי את ידו של מרן וחזרתי הביתה, וכבר בדרך שמעתי את הבשורה הקשה שאימי נלקחה לב"ע ושקבה חיים. ואז הבנתי את כוונתו של מרן מה שראה ברוח קודשו.

עלון השבוע מוקדש

לע"נ איש החסד הגדול
הרב הצדיק רבי **שמואל יצחק זצ"ל**
בן הרב הצדיק רבי **יוס טוב ליפמן זצ"ל**
נלב"ע ו"ב אב תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

מוקדש ע"י בנו היקר איש החסד
הרב **אברהם ישעיהו שטרן שליט"א**
שיזכה לרווח נחת מכל יוצאי חלציו ויזכה לעשירות מופלגת
* **ברכת כהנים המונית** לע"נ המנוח ביום ד' ו"ב אב
בב"ה כ"א אבירי שפר - רח קצלנבוגן 1 הר נוף
* **שחרית 8:00 מעמד ברכת כהנים משוער 8:45**

פינת ההלכה

דיני ט' באב שחל במוצאי שבת

***חייב אדם** למעט בכבודו והנאותיו ולצער עצמו בט' באב, שאם היה רגיל לשבת על שני כרים ישב על אחד (ואין מעוברות ומניקות בכלל זה).

***מנהג** כל ישראל שלא לעשות מלאכה בט' באב, והעושה מלאכה אינו רואה סימן ברכה ובליל ט' באב יש להתיר לעשות מלאכה

בשנה זו לא נוהגים דיני שבוע שחל בו ט' באב.

ולכן מותר לספרדים בשבוע זה, **להסתפר, להתגלח, לכבס בגדים, לרוחץ במים חמים**, אך אכילת בשר למנהג הספרדים אסור עד י' בערב,

ואומנם כתב הבית יוסף שגוערין במי שמסתפר בערב שבת חזון, ולכן יש להתגלח ביום חמישי.

***אעפ"י** שבשנה זו מותר ללבוש בגד מכובס בשבוע שחל ט' באב, מ"מ הואיל ובמוצאי שבת שהוא ליל הצום יצטרך ללבוש בגדי חול, לכן יש להכין בגדים אלו כבר מיום שישי ע"י שילבש אותם כחצי שעה ויפקיע מהם שם בגד מכובס, ואם לא הספיק להכין מערב שבת, יוכל ללבושם בשבת, **אך יזהר שלא יהיה ניכר שעושה לצורך מוצ"ש**, אלא לאחר שקם משנתו בבוקר, לובש בגד אחר ויישאר איתו למוצש"ק, ואם שכח להכין גם בשבת יכול להניח הבגד על הקרקע זמן מה וללבושו אח"כ, ואפילו בט' באב מהני תיקון זה.

***הבגדים** הלבנים שעל הגוף וכן הגרביים מותר להחליפם ואין צורך להכין מערב תשעה באב.

***בט' באב** מברכים כל ברכות השחר, ואף ברכת "שעשה לי כל צרכי".

***מעוברות ומניקות** צריכות להתענות בט' באב, ומינקת שחיבת לצום - אפ' בתוך שנתיים ללידתה ומניקה הנקה מלאה.

***בעלי ברית** שהם המוהל הסנדק ואבי הבן, חייבים להתענות, ויעשו את סעודת המצוה בצאת הצום.

* **יולדת** תוך 30 יום ללידתה נחשבת כחולה ופטורה מן הצום - וצריכה להבדיל קודם אכילתה.

* **קטן או קטנה** שלא הגיעו למצוות פטורים מן הצום. ומ"מ אם הגיעו לגיל חינוך - יבדילו תחילה על היין.

* **חולים**, מעוברות, ומניקות, שהתירו להם לאכול בט' באב מחמת חולי וכיוצא בזה, צריכים להבדיל על הכוס **במוצאי שבת**, ויכולים לשתות מלוא לוגמיו מהיין, ויברכו "בורא מאורי האש" במוצאי שבת, אך לא מברכים על בשמים, וכן קטן **שהגיע לחינוך** יש לו להבדיל קודם שיאכל. ואם אוכלים פת, נוטלים ידיהם כרגיל.

* **במוצאי שבת זו** לא מבדילים על הכוס (ורק בתפילה אומרים אתה חוננתנו), אלא ההבדלה נידחית למוצאי הצום, (יום א' בלילה), ומ"מ ברכת "מאורי האש" מברכים במוצאי שבת בבית הכנסת קודם קריאת איכה, ומי שלא יצא ידי חובתו בהבדלה שבבית הכנסת יברך לעצמו על הנר, וכן נשים שלא באו לביהכנ"ס יש להן לברך בעצמן על הנר בביתן.

* **מי ששכח** לברך על הנר במוצאי שבת (עד עלות השחר) שוב לא יברך ואפ"י במוצאי הצום.

* **נשים שאינן** מתפללות ערבית במוצאי שבת, אסורות במלאכה בביתן עד שתאמרנה "ברוך המבדיל בין קודש לחול".

* **חולים** שאינם זקוקים לאכול, אלא לשתיה בלבד (וכן חולה כליות) או הנוקק לתרופה ובולעה עם מעט מים, אינם צריכים להבדיל במוצאי שבת, אלא יבדילו במוצאי הצום ככל האדם.

* **במוצאי הצום** מתפללים ערבית כרגיל ואין אומרים "אתה חוננתנו" (אף מי ששכח לאמר במוצ"ש) ואסור לטעום כלום קודם הבדלה על הכוס.

* **מי ששמע** הבדלה מחולה או מאחד מבעלי הברית שהבדילו במוצאי שבת, או ביום התענית יצא ידי חובת הבדלה ואינו צריך להבדיל שוב במוצאי הצום.

* **במוצאי הצום** מבדילים על הכוס ואומר ברכת בורא פרי הגפן, וברכת המבדיל בין קודש לחול, ואין מברכין לא על בשמים ולא על הנר, ואין אומרים את פסוקי השמחה שנהוג לאמרם בהבדלה.

* **הנוהגים** לברך ברכת הלבנה במוצאי ט' באב, ינהגו גם השנה כמנהגם.

* **יקדימו להתפלל** תפלת מנחה בשבת זו כדי שיספיקו לסיים סעודה שלישית **קודם שקיעת החמה**, וכן יקדימו לאכול סעודה שלישית שהיא סעודה המפסקת קודם הצום כדי להספיק לסיימה **קודם השקיעה**.

וירחץ פיו וינקה שאריות המזון מבין השיניים קודם השקיעה, וכשיגיע צאת הכוכבים יאמר "ברוך המבדיל" ויחלוץ נעלי העור וכן את בגדי השבת, ויעשה את שאר ההכנות.

* **כלי הסעודה** שנשארו משבת אם אינו צריך להם לצורך קטנים או חולים לא ידיחם אלא במוצאי הצום, אא"כ יש בהם ריח רע שרשאי להדיחם, ומ"מ טוב ללבוש כפפות גומי שלא ירטבו ידיו מהמים.

* **מותר** לספרדים **להתרחץ, ולהסתפר, ולכבס**, במוצאי תשעה באב אבל לאכול בשר ולשתות יין נוהגים שלא לאכול עד שקיעת החמה של **יום עשירי**, ונכון להחמיר גם בברכת שהחיינו עד ליל י"א באב.

(חזון עובדיה)

סיפור השבוע

אחרי השואה פתח מרן הרב מפוניבז' זצ"ל מוסד לילדים יתומים פליטי שואה, "בתי אבות", שם דאג לכל מחסורם. בתש"ח, הגיע למוסד ילד בן עשר, פליט שואה, שאיבד את הוריו באושוויץ גברת מונק, אם הבית של המוסד, קיבלה את הילד באהבה ובחמלה. הילד היה מופנם וסגור. היא הביאה לו, כמו לכל ילד חדש, סט מצעים ופיגימה חדשה.

הילד אכל ארוחת ערב ראשונה בשקט, והחביא בכיס פרוסות לחם, **הוא חי עדיין את אימי המחנות**, רוצה להיות בטוח שבבוקר יהיה לו לחם, ואז הלך לישון עם הבגדים והנעליים, בלי להתרחץ. גב' מונק רואה ושותקת. למחרת בערב, היא פונה אליו ברכות: "מוטי, בא תתרחץ, הכנתי לך פיגימה חדשה", אך הילד מסרב והולך שוב לישון בבגדים מלוכלכים ואין עם מי לדבר...

הרב גרנדביץ' ז"ל, אברך ופסיכולוג שטיפל בילדים במוסד, ניסה לדבר עם הילד, אך זה בשלו.

גב' מונק רואה שאין ברירה ומזעיקה את הרב מפוניבז', שניגש ליד: "מוטליה היקר, למה אתה לא מתרחץ?" **והילד שותק**.

אומר הרב לגב' מונק: "אי אפשר להישאר במצב כזה, נלך לחזון איש", והמשלחת כולה מגיע לחזון איש שגר בסמוך:

הרב מפוניבז' מספר למנהיג הדור: "כבוד הרב, מוטי המתוק, מאז שהגיע לפני 4 ימים הוא לא רוצה להתרחץ וללבוש פיגימה, הוא ישן עם הבגדים וחם פה כל כך".

החזון איש מנסה אף הוא ושואל בחיך: "מרדכליה, למה אתה לא רוצה להתרחץ?"

לפתע, נפלו חומות ההגנה של הילד והוא מתפרץ בזעם: **"אני לא רוצה להוריד בגדים. בכל פעם שהורדתי את הבגדים לקחו לי אותם והשאירו אותי עם הפיגימה המפוספסת**. באושוויץ, תמיד גנבי לי את הבגדים. אם אין לי הורים שישמרו על הבגדים – לא אסיר אותם". כל הנוכחים נדהמו למראה חוסר האמון של הילד

האומלל של בוטח שוב ואמר לילד: **"אל תדאג, גב' מונק תשמור על החזון איש ניסה שוב ואמר לילד: "אל תדאג, גב' מונק תשמור על הבגדים"**, "לא מאמין לה", עונה הילד במרירות.

"הרב מפוניבז' ישמור". "לא מאמין".

החזון איש מנסה הצעה אחרונה: **"אני אשמור על הבגדים"**. הילד מסתכל בחשדנות: "הרב? אתה תשמור לי על הבגדים?"

"כן", עונה הרב, "בחיים לא שיקרתי, אני אשמור על הבגדים".

"אם הרב ישמור, אני מוכן".

גב' מונק רצה להביא פיגימה, הילד נכנס לחדר ומחליף בגדים. הוא יוצא ומביא אותם לחזון איש

"רביה, תשמור לי, הנה הציצית והגרביים, ופה החולצה".

"ודאי, אני שומר לך", מאשר הרב והילד הולך עם גב' מונק להתנקות. כשיוצאים השניים, **מביט החזון איש ברב מפוניבז' ושניהם פורצים בבכי** "לאמיר זיין די טאטע און די מאמע פון דער מרדכליה" (בוא נהיה האבא והאמא של מרדכליה).

החזון איש מוריד חליפה, מפשיל שרוולים, ממלא יגית במים ויחד עם הרב מפוניבז' משרה את הבגדים המלוכלכים.

מים שחורים ממלאים את הקערה.

הרב גרנדביץ' הצעיר מנסה למנוע משני גדולי הדור הישישיים את העבודה הבזויה ומציע לטפל בעצמו בכביסה. אבל הם מתעקשים, **"מה פתאום? זו המצווה שלנו"**. רק כשהמים השחירו הוא מסיע ומחליף אותם. הרב מפוניבז' משפשף עם סינטבון, החזון איש מגרד את הלכלוך מהצווארון והדמעות של שניהם זולגות למים.

כשסיימו עם החולצה, תלו אותה לייבוש ועברו לציצית, שהייתה שחורה כזפת, אחרי חצי שעה מגיע הילד, רחוף ולבוש פיגימה נקיה ומיד שואל "איפה הבגדים?" "עונה החזון איש: "הנה הציצית והמכנסיים בכביסה, החולצה תלויה פה לייבוש, אני שומר לך על הבגדים. הלילה תישן אצלי".

החזון איש, מנהיג הדור, סגר לשעה ארוכה את הגמרא למען ילד קטן, יתום ובודד. הילד הזה הלך והקים בית מפואר בישראל,

זכר לחורבן בית המקדש

***משחרב בית המקדש** תקנו חכמים שבאותו הדור **שאין לבנות** בית המסוייד ומכוייר כבנין המלכים, אלא כשמיסיד בסיד משאיר **אמה על אמה** בלא סיד כנגד פתח הבית, והקונה בית מסוייד ומכוייר הרי זה בחזקתו **ואינו חייב** לקלוף בכותלים,

הנוהגים לצבוע בצבע שחור את האמה, לא יפה הם עושים (ואף שכותבים על ידו זכר לחורבן). ואף המכסים את הבית בטפטים מצויירים צריכים לשייר אמה על אמה.

[הנה המג"א (סק"ב) כתב דבבית הכנסת שרי בכל ענין,

וכתב הפרי מגדים שהוא הדין בבית המדרש, והיינו אף בסיד בלבד ובלא שיור אמה על אמה, וכ"כ המ"ב בבאוה"ל שיש להקל בבית המדרש שאין צריך לשייר, אולם בשו"ת מהר"ם בר ברוך כתב בזה"ל: הסד בסיד בבית הכנסת, נראה שצריך להניח אמה על אמה, וצריך היכרא יותר מבית, כי בני אדם רבים רגילים לבוא לשם תדיר עכ"ל.

וכן הוא במפתחות של מהר"ם (סי' ש"א, וכ"כ בפשטות בשו"ת יוסף אומץ ייזפא סי' תתצ"ב]

***עוד התקינו חכמים** שהעורך שולחן לפני אורחים, מחסר ממנו מעט, שמניח **מקום פנוי** בלא צלחת מן הצלחות הראויות לתת שם,

וכן אשה ששמה עליה תכשיטים מכסף או זהב, **משיירת מין** ממיני התכשיטים שנוהגת בהם, כדי שלא יהיו כל תכשיטיה שלמים,

וכל זה כדי לזכור את ירושלים בחורבנה, כמו שנאמר: אם אשכח ירושלים תשכח ימיני וכו' אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי, ולכן חתן שנושא אשה שובר כלי זכוכית זכר לחורבן.

והן רבים עתה עמי הארץ שבעת ששובר החתן את הכוס, כל הקרואים ממלאים פיהם שחוק בקריאות מזל טוב, והחתן עצמו שעושה זאת בגבורה לסיים בזה את טקס הנישואין, מחייך בשביעות רצון (על כוחו כי רב) והפכו כוונת המנהג היפה הזה שנועד לשם עוגמת נפש על חורבן בית מקדשיו ותפארתו למנהג תפל של שחוק וקלות ראש,

ולכן טוב שיאמר החתן קודם שברו את הכוס "אם אשכח ירושלים תשכח ימיני", שיבינו הקהל שעושה כן **זכר לחורבן**,

*הרואה בית המקדש בחורבנו (ממקום שנראית כיפת מסגד עומר, או שרואה את הכותל המערבי) אומר "בית קדשניו ותפארתניו אשר הללך אבותינו היה לשריפת אש, וכל מחמדניו היה לחרבן" **וקורע**,

ואף בזמן הזה **אין להקל** עד שיבוא מלך המשיח במהרה. וקריעה זו צריכה להיות מעומד, ואין הקריעה מתאחה לעולם,

ואם היה הולך **ובא לירושלים** וראה ביהמ"ק בחורבנו, אם **עברו שלוש יום חוזר וקורע**.

אבל **הדר בירושלים** וראה ביהמ"ק חרב אפילו עברו לי יום שלא ראווה אין צריך לקרוע.

[והדר בירושלים **החדשה** ועבר לי יום שלא ראה ביהמ"ק בחורבנו אפשר שצריך לקרוע, והמחמיר תע"ב]

והמיקל לקרוע רק בגד אחד ולא את כל בגדיו עד שיגלה את לבו, יש לו על מה לסמוך.

(חזון עובדיה תענית)

ציור הכותל שצייר מרן בילדותו

